

Kmet, delavec in obrtnik
soj bodo narodu vedniki!

Izšla vsako sredo.
Naročnice:
za celo leto Din 50—
za pol leta „15—
za inosemstvo
za celo leto Din 50—
laserati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vsako uživaj vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in spreda je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti čkovnom so-
vodu št. 11.508. ©

Na podrobno delo!

Žalostna resnica je, da so naši priprosti ljudje politično jako malo izobraženi. To je posledica starih avstrijskih razmer. Takrat, ko smo se začeli Slovenci politično probujati, je znalo jako malo ljudi brati in pisati, tisti pa, ki so to znali, so slepo verjeli na vse, kar je stalo tiskano v tedanjih časopisih. Slovenski časopisi pa v tedanji dobi ljudi politično vzgajati niso niti smeli, ampak so morali pisati tako, da ni trpelo spoštovanje do visoke cesarske habsburške hiše in do drugih visokih državnih oblasti. Razumljivo je torej, da v takih razmerah tedanje slovensko časopisje ni moglo ljudi vzgajati v duhu demokracije, ker ni smelo povedati ljudem, da so oni sami tisti, od katerih je odvisen obstoj naroda in države, ne pa neka »višja oblast«.

Naša stara politična vzgoja torej ni temeljila na principu, da so državljani izvor vse in vsake oblasti, ampak na principu, da je visoka oblast nedotakljiva in neizpremenljiva. Z drugimi besedami: Naša politična vzgoja je temeljila na slepi veri v avtoriteto, državno, cerkveno, vojaško itd.

In slepa vera v avtoriteto je še dandanes tisti črv, ki ne da slovenskim ljudem priti do samostojnega razmišljanja o vseh pojavih javnega življenja. Večina naših ljudi še dandanes slepo prisega na vse, kar sliši od »višjih«, t. j. od takozvane »gospode«, in niti najmanj ne pomisli, da se v politiki tudi najbolj učena gospoda lahko zelo, zelo zmoti! Učeni profesorji in doktorji so lahko silni strokovnjaki v matematiki, v jezikovni vedi, v medicini itd., toda s tem še ni rečeno, da so ti učeni gospode tudi najboljši politiki! Bistra kmečka pamet v politiki lahko zadene marsikdaj bolj pravo pot kakor najbolj strokovno izobraženi in učeni ljudje! Duhovnik zna lahko celo sveto pismo na pamet, zdravnik lahko pozna vse bolezni, kar jih je na svetu in »jezični dohtar« lahko dobi vse pravde — ampak tam, če gre za odločitve, kje in kako naj bo izpeljana kakšna cesta ali železnica, ali pa če gre za odločitve, koliko vojaštva je državi treba, tam priprosta kmečka pamet pravo rešitev navadno mnogo bolj zadene kakor vsa strokovna učenost!

In zato pravimo svojim pristašem, zlasti onim, ki govore na shodih: Povejte to, kar smo rekli zgoraj, vsakemu kmetu, vsakemu obrtniku in vsakemu delavcu! Re-

cite jim, naj berejo, kar in kolikor morejo, ampak naj ne verjamejo na slepo vero političnim trditvam še tako (strokovne) učene gospode! Naj mislijo sami vsak s svojo glavo, ker zato jim je pač Bog dal lastne možgane. Naj verjamejo duhovnikom, kadar jim razlagajo svete nauke, naj ubogajo zdravnike v zdravstvenih zadevah, naj se obračajo v pravnih zadevah na preizkušene odvetnike — toda v politiki naj se navadijo soditi sami in misliti s svojo glavo! Vera v politično avtoriteto in veljavo strokovno šolane gospode mora iz našega ljudstva ven! Al naj naš kmet na vse večne čase ponižno vrti svoj klobuk pred »gospodo«, ki vsled svoje strokovne izobrazbe več zasluži kakor on in naj se na vse večne čase uklanja tudi političnemu diktatu te »gospode«? Strokovno šolana gospoda ima sicer lahko svoje mnenje tudi v politiki, ampak svoje mnenje o raznih političnih zadevah ima oziroma bi ga moral imeti tudi vsak drug človek, skratka vsak državljani, in mnenje kmeta o politiki je ravno tako dobro ali slabo kakor mnenje »gospode«!

Torej proč s slepo vero v politično veljavnost (avtoriteto) raznih šolanih ljudi, vse spoštovanje pa pred njihovim strokovnim znanjem, če ga res imajo! Če pa ima šolan človek tudi političen dar, toliko bolje.

Vse take stvari pa je treba ljudem povedati in pojasniti, in to je ena najvažnejših nalog našega podrobnega dela.

Organizatorično delo.

Druga važna točka je organizatorično delo. Posameznik dandanes ne šteje in ne pomeni mnogo. Če se pa več ljudi združi v organizacijo, so že moč! Včasih manjša moč, včasih večja, ampak moči so. Zato naj vsak naš somišljenik in pristaš dela na to, da se v vsaki vasi, v vsaki fari, v vsaki občini najdejo somišljeniki, ki lahko z združenim delom mnogo več store za svoj blagor kakor pa posameznik. Posebno važnost je treba polagati na krajevne organizacije. Nič ne stori, če je taka organizacija majhna! Glavno je, da je dobra! Iz malega števila prvotnih pristašev bo že zrastle počasi in z vztrajnim delom, kaj večjega. In če še tako majhna krajevna organizacija deluje v stalnem stiku s sosednimi krajevnimi organizacijami, lahko

jako mnogo pripomore našemu pokretu do skupne zmage.

Tudi majhne in skromne krajevne organizacije lahko silno mnogo store za razširjanje našega tiska, ki je naša glavna moč. Vsaka številka našega lista je velik političen shod, kjer govorimo naenkrat nekaj tisoč bralcem (poslušalcem), česar ne bi mogli storiti ustmeno nikdar. Dalje pričbuje lahko še tako majhna organizacija svoji centrali želje svojih članov naenkrat v enem samem dopisu, in centrali je treba samo enkrat odgovarjati. To je ogromnega pomena, kajti še tako dobro urejena centrala ne bi mogla hitro odgovarjati na pisma posameznikov, ker bi to prizadevalo mnogo preveč dela, ne glede na stroške.

Snujte torej krajevene organizacije, kjerkoli morete!

Naše gospodarske organizacije.

Tretja važna točka našega delovanja obsega naše gospodarstvo, zlasti zadružništvo. Imamo sicer že lepo število najrazličnejših zadrug, ki so tesno spojene z našo celokupno organizacijo, a še vedno veliko premalo! Kakor pa človek ne živi samo od lepih besedi, ampak potrebuje vsak dan tudi svoj kruh, tako tudi nobena organizacija ne more živeti samo od politike, ampak potrebuje tudi gmočno podlago, ki pa ne koristi le skupnosti, ampak tudi pojedincu. Tudi na tem polju bo treba poprijeti za delo z vso živahnostjo, da bomo v času odločitve lahko kljubovali vsem težavam in nevarnostim, ki bi ogrožale gmočni obstoj naših pristašev posamič ali pa naših organizacij.

Kam z mladino?

Šolsko leto se je te dni končalo in starši stoje pred važnim vprašanjem: Kam z mladino?

Hudo je, da zlasti kmečkih otrok domača kmetija ne more vseh preskrbeti. Doma ostane eden, drugi pa morajo z doma, fantje in dekleta. Toda kam?

Navadno se odločijo stariši, da bodo poslali vsaj enega fanta ali dekleta v mestno šolo. Nekateri jih pošljejo tudi več. Ni pa vseeno, v kakšno, oziroma v katero šolo jih pošljejo. To pa je za stariše jako važno vedeti.

Včasih je bilo med ljudmi vtrjeno prepričanje, da mora fant, ki ga pošljejo v šolo, na vsak način postati »gospod«, t. j. duhovnik. Za ta stan pa ni vsak! Počasi in težko so se zlasti podeželski ljudje sprijaznili z mislijo, da končno tudi ni napačno, če fant postane zdravnik, sodnik, odvetnik ali notar. Drugih stanov in drugih šol po skoro niso poznali in jih žalibog še dandanes malo poznajo.

Danes pa je treba povedati, da je naraščaja za sodnike, profesorje, zdravnike itd. že veliko preveč! Že danes ti ljudje ne vedo, kam pojdejo! Kam naj gre potem mladina?

Zato svetujemo starišem, naj se v prvi vrsti ozirajo na praktične poklice, predvsem na take, ki omogočajo naraščajo življenje tudi drugod, ne samo doma. To je silno važno, kajti naša skromna domovina zaenkrat žalibog nima prostora za vse! V tem oziru mislimo predvsem na razne obrti. Dobro izučen in pri-

den obrtnik ima pred seboj odprt ves svet in če je delaven, lahko povsod dobro živi, mnogo bolje kakor slabo plačan »gospod« — uradnik! Dober obrtnik si ustvari z vztrajnim delom lahko lepo bodočnost in mirno starost. Za višjo izobrazbo, ki jo tudi obrtnik potrebuje, je dandanes v Sloveniji razmeroma dobro poskrbljeno.

Tudi trgovske šole so dobre, čeprav v trgovini ni več takih zaslužkov kakor so bili takoj po vojni. Spreten trgovec, zlasti če ima jezikovno znanje, je še vedno iskan.

Posebno pa bi opozorili na razne specialne obrti, ki jih pri nas še vse premalo poznamo. Tako na primer pri nas malokdo ve, da so litografi jako dobro plačani, ravno tako razni monterji, potem strokovnjaki za tkalstvo. Takih panog je lepo število in strokovnjaki te vrste bodo našli pri nas in drugod jako dobre zaslužke.

Stariši, zlasti na kmetih, pa naj ne pozabijo predvsem na kmetijske šole! V gimnazije pa naj nikar preveč ne silijo svojih otrok.

OPOZARJAMO vse ponovno na sklep načelstva Slovenske kmetške stranke, da se morajo vse prošnje in pritožbe pošiljati na tajništvo Slov. Kmetške Stranke v Ljubljano. Na drugam naslovljene stvari se ne bo oziralo.

Razne politične vesti.

Minister Pucelj v Sloveniji. Pretekli teden se je mudil tov. minister Pucelj več dni v Sloveniji. V soboto je otvoril v imenu vlade ljubljanski velesej, v nedeljo pa se je odpeljal na Gorenjsko, kjer si je ogledal lepo število kmečkih gospodarskih ustanov, zlasti zadrug. V torek pa se je odpeljal na Dolenjsko v Št. Jernej, kjer je prisostvoval konjskim dirkam in razdelil med najboljše konjerece lepe nagrade. Pripominjamo, da dirke v Št. Jerneju niso nikakor gosposka, ampak čisto kmečka prireditve.

Stjepan Radić se je po kratkem odmoru na morju vrnil zopet v Zagreb in bo v prihodnjih mesecih sklical zopet več velikih političnih shodov v Bosni, v Dalmaciji in na Hrvaškem.

Krvav Vidovdan v Ljubljani. Na Vidovdan je prišlo v Ljubljano nekaj sto Orjunašev iz cel države, da se udeležijo slavnosti razvritja prapore neke svoje podružnice. S to slavnostjo je bil združen tudi obhod po ljubljanskih ulicah. Take obhode prirejajo tudi druga društva, n. pr. Sokoli, Orli, ognjegasei itd. Nikdar pa še nismo videli članov teh društev pri obhodih po mestu v vojaških čeladah! Ljudje so takoj začeli sumiti, da je tukaj nekaj za bregom in res je prišlo zvečer okoli 6. ure do krvavega spopada med policijo in Orjunaši, ki so hoteli na vsak način priti v bližino laškega konzulata, kar pa policija ni dovolila. Prišlo je celo do streljanja in sicer od obeh strani, tudi od strani orjunašev. Da ima policija pri sebi revolverje, je umevno, ker policija je javna straža, toda čemu so nosili revolverje s seboj orjunaši, če so po njihovem lastnem zatrjevanju imeli popolnoma mirne namene? Drugi ljudje, ki prirejajo obhode po mestih, navadno ne jemljejo s seboj vojaških čelad in revolverjev! V spopadu je bilo ranjenih okoli 20 oseb, nekaj težje, nekaj lažje. Posledica je bila, da je policija in žandarmerija veselico, ki je bila napovedana v šentpeterski vojašnici, preprečila in okoli 60 orjunašev zaprla. Nastopi, kakoršne smo doživeli na Vidovdan v Ljubljani, so vse obsodbe vredni in mirno meščanstvo pričakuje, da bo pristojna oblast enkrat za vselej v tem oziru napravila temeljit red. Kdor hoče streljati, naj se javi prestovoljno k vojakom, ali pa naj se javi v francosko tujsko legijo, kjer bo kmalu dobro zaposlen, ljubljanske ulice pa za enkrat še niso strelišče. Oboroženih razgrajčev Ljubljana ne potrebuje, pa naj se skrivajo pod še tako »patriotično« krinko!

Pametno. Na Vidovdan so odkrili orjunaši spominsko ploščo onim svojim tovarišem, ki so pred dveletmi leti padli v Trbovljah. Delavci sota dan Trbovlje zapustili, kar je bilo popolnoma umestno.

Kdo plačuje »Jutro« in »Domovino«? V »Jutru« se je g. dr. Žerjav silno razjezil nad tov. Bukovcem, ki je po poročilu »Jutra« trdil

na nekem shodu, da dobivata »Jutro« in »Domovina« denar od bank. Dr. Žerjav pravi, da to ni res, ampak da vzdržujejo »Jutro« in »Domovino« samostojno-demokratske tiskarne. Mi dr. Žerjavovi trditvi ne ugovarjamo, pravimo pa: Srečne tiskarne, ki toliko zaslužijo!

Kdor drugim jamo koplje... Znano je, da se je za težke določbe novega tiskovnega zakona najbolj zavzemal Pašič. Usoda pa je hotela, da so te določbe najprej zadele njegovega lastnega sina. — Ljubljansko policijo so oborožili s pendreki samostojni demokrati. Usoda je zopet hotela, da pendreki še nikdar po nobenih hrbih niso tako padali kakor na Vidovdan po orjunaših. Tako je na svetu: Kar kdo hoče imeti, to ima.

Vljuden pozdrav. Na dan otvoritve ljubljanskega veleseja je napisal »Slovenec«: »Vladni zastopnik, poljedelski minister g. Pucelj, bo otvoril v imenu vlade velesej. Ironija — poljedelska kriza agrarne države, ki je v parlamentu naletela na gluha ušesa, in 13 milijardni proračun, za katerega je radičevski zastopnik Slovenije navdušeno dvigal roki, bo dal besedam tega zastopnika pri otvoritvi pravi pomen.« — Ali je interpelacija opozicije o poljedelski krizi res v parlamentu naletela na gluha ušesa in če je »radičevski« zastopnik Slovenije res tako posebno »navdušeno« dvigal roke pri glasovanju za 13 milijardni proračun, pustimo zaenkrat ob strani. Ugotavljamo le: prvič, da je ljubljanski velesej splošna slovenska prireditve, ki nima z »radičevstvom«, »klerikalstvom« itd. prav nič opraviti, drugič pa, da Slovenci nismo imeli še prav pogosto priložnosti, da bi nam odpiral naše splošno-slovenske prireditve v imenu vlade Slovenec-domačin! Za ljudi, ki vedo, kaj so primitivne manire, naj ta opazka zadostuje, slabo vzgojenih ljudi pa itak nobena šiba več ne ozdravi.

Gluha ušesa. »Slovenec« je zapisal v soboto, da je interpelacija opozicije o poljedelski krizi naletela v parlamentu na gluha ušesa. Resnica pa je, da je na interpelacijo minister za kmetijstvo Ivan Pucelj odgovarjal in to tako, da je imenoval poročevalca »Politike« njegov odgovor »zgodovinski«. Odgovor smo objavili tudi mi v našem listu, in iz odgovora se vidi, da vlada za poljedelsko krizo le ni tako gluha kot to trdi »Slovenec«. Ravno tako smo povedali, da se z demagoškimi interpelacijami gospodarske krize ne odpravljajo. Če bi bilo to mogoče, bi na svetu nikjer ne bilo nobene gospodarske krize, ampak bi si povsod kar naročili g. posl. Škulja (SLS), da bi »zahteval« ali pa interpeliral, pa bi se denar sipal na ljudi kakor toča.

Pik. Minister Pucelj je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu, da bo dobila njegova stranka pri prihodnjih volitvah v Sloveniji 10

mandatov. Hu, kako so vsled te izjave naši eseslarji vzrojili! Kaj bi šele bilo, če bi bil tov. Pucelj rekel, da bo dobila njegova stranka prihodnjič 15 ali 20 mandatov! Pucelj jih je pa odmeril ravno 10, iz usmiljenja, da eseslarska gospoda od same jeze že pri živem telesu ne popoka!

Kdaj bo konec SKS? »Jutro« prerokuje, da bo konec SKS, ko bo minister Pucelj zletel iz vlade. — Ali sodi »Jutro« našo stranko po svoji?

Molk. Na pismo g. dr. Kukoveca, ki smo ga objavili v zadnji številki našega lista, »Jutro« — molči! Ne taji niti besedice, kar je dokaz, da je g. dr. Kukovec napisal čisto resnico, da je torej tudi resnica, da iz Žerjavovih vrst že najvišji generali — beže! In taki generali pišejo, da bo »razpadla« naša stranka!

Zadelo je. V zadnji številki našega lista smo povedali na jako miren način, da nekateri učitelji še vedno uganjajo prevročo agitacijo za Pribičeviča in smo rekli, da bi bilo bolje, če bi se gospodje raje brigali bolj za šolo, kakor pa za politično agitacijo. To našo opazko nam je »Jutro« silno zamerilo. Tam se je oglasil neki »učitelj« — ali pa »Jutrov« urednik — ki imenuje našo opazko »nesramnost«. Po našem mnenju pa to ni nobena nesramnost, če opozarjamo, naj se neki učitelji bolj brigajo za šolske vrtove kakor pa za politično agitatorstvo. Nam tudi ne bo prav nič hudo, če gospodje ne agitirajo za našo stranko — za nas bodo že kmetje agitirali! »Jutro« se je zameril tudi naš dopisnik iz Metlike, ki je zapisal, da je 15 učiteljev za Metliko preveč, ker jih je bilo prej le pet. Mi pa damo našemu dopisniku popolnoma prav, ne iz sovraštva do šole ali šolskega pouka, ampak iz spoznanja, da prenese vsako gospodarstvo le toliko učiteljev in uradnikov, kolikor jih zmore po svoji davčni moči. Mi ne bi imeli nič proti temu, če bi za vsakega otroka vsaka rodovina lahko imela po 10 učnih moči — toda, kdo bo plačal? Število javnih nameštencev je treba spraviti v sklad z gospodarsko močjo prebivalstva! Glede agitacije za Pribičeviča in Žerjava pa povemo še, da je dandanes že vsak pastir toliko brihten, da ve, da sta ta dva moža svoj politični kredit v Sloveniji že temeljito zaigrala — če pa hočejo gospodje učitelji biti ravno nasprotnega mnenja kakor je vse ljudstvo, naj jim je slobodno! Ampak potem naj bodo tako dosledni, da se ne bodo obračali za pomoč v raznih zadevah na nas!

Pogodbe z Italijo. Pretekli teden se je vršila v Beogradu parlamentarna razprava o pogodbah z Italijo. Proti odobritvi teh pogodb so glasovale vse opozicijske stranke, po raznih mestih pa so se vršile celo demonstracije. Da mladina demonstira, je razumljivo, kajti to je že stara pravica mladih ljudi. Precej drugačna pa je stvar z opozicijo v parlamentu, kar je potreba pojasniti. Približno pred tremi tedni je izšel v beograjskem listu »Vreme« članek, kjer je natančno naštet, kdo in kdaj je sklepal in pod-

pisoval te pogodbe. Teh pogodb je namreč lepo število in so se skle pale že od l. 1923. naprej pod vsemi vladami, kar smo jih imeli od takrat dalje. In »Vreme« natančno našteva, kdo je vodil pogajanja in kdo je podpisal vsako pogodbo. Istega naštevanja vidimo, da so nekatere pogodbe podpisali Pribičeviči samostojni demokrati, jako važna pogodbo je podpisal tudi poslanec Sušnik, ko je bil minister za promet, nekaj pa jih je podpisal demokrat (davičevičev) Voja Marinković, ko je bil minister zunanjih zadev! Takrat se niso oglasili proti pogodbam niti eseslarji, niti demokrati, niti samostojni demokrati! »Vreme« openja tudi izrečeno, da samo radičevci niso podpisali nobene pogodbe! Vse te pogodbe so radičevci prevzeli s svojim vstopom v vlado kot nesrečno dedščino svojih prednikov, ki jo je bilo treba požreti, magari je bila še tako grenka, kajti v zunanji politiki velja običaj, da enkrat sklenjene pogodbe prevzame in prizna njihovo veljavnost tudi vsaka naslednja vlada, ker se mednarodne pogodbe sklepajo v imenu države, ki je »večna«, ne sklepa jih pa vsak minister le zase v svojem imenu in za tako dolgo, dokler je on minister! Sedaj pa se je zgodilo, da so glasovali samostojni demokrati, demokrati in eseslarji proti tistim pogodbam, ki so jih podpisali njihovi lastni prištaši, ko so bili ministri! S svojim glasovanjem so izrekli samostojni demokrati nezaupnico dr. Krivomirnu, demokrati dr. Marinkoviću, naši eseslarji pa prof. Sušniku in če bi bilo pri nas kaj smisla za parlamentarizem, bi moral posl. Sušnik na tako nezaupnico odstopiti in odložiti svoj mandat! Iz vsega pa se vidi doslednost naše SLS. Če so eseslarji na vladi, podpisujejo, kar jim je drago tja v en dan, ko pa stvar postane resna, pa zatajijo tudi svojega najbolj gorečega pristaša! Taka politika pa ni politika za resne ljudi, ampak še za otroke ni in tako ni čudno, če v Beogradu SLS nič ne velja. Tam doli imajo menda nekaj boljši spomin kakor ga imajo prištaši SLS v Sloveniji.

Razumljiva obsodba. V Prekmurju se je ustanovila nova politična organizacija, katere geslo je »Prekmurje Prekmurcem«. V stranki je tudi nekaj katoliških duhovnikov, kar je vzbudilo med ljubljanskimi in mariborskimi eseslarji veliko pozornost. (To dejstvo namreč dokazuje, da je tudi katoliški duhovnik v Sloveniji brez skrbi za svoje izveličanje lahko pristaš tudi kakšne druge politične stranke in mu ni treba ravno biti pristaš SLS!). Nova organizacija izdaja tudi svoj tednik, kjer so gospodje nedavno prav pošteno udarili po uradnikih, ki so prišli v Prekmurje iz ostalih delov Slovenije. Oblika tega napada je bila sicer jako ostra in bi se bilo dalo marsikaj povedati malo bolj uglajeno, toda v stvari sami napad ni čisto brez podlage! Žalostna resnica je namreč, da v Sloveniji vladajoče stranke (liberalci in klerikalci) niso pošiljale v Prekmurje uradnikov z naročilom, naj to ozemlje dobro upravljajo, da si bodo prido-

bili zaupanje ljudstva, ampak vedno z zakotno mislijo, da bodo tja poslani uradniki dobri agitatorji za SDS in SLS! To je bila velikanska napaka, ki se danes bridko maščuje! Prekmursko ljudstvo namreč se toliko briga za našo iz ranjke Avstrije podedovano liberalno-klerikalno budalost kot za predlanski sneg, ker potrebuje v prvi vrsti vsakdanjega kruha in zaslužka, ne mara pa za stare avstrijske politične marnje, kakor je »liberalstvo« in »klerikalstvo«. Tega pa neizmerno pametni slovenski politiki — nočejo priznati, ampak mislijo, da se bo menda svet brigal za njihove čenče. Sedaj pa so v Prekmurju doživeli to, kar so zaslužili.

Dosegli pa so s svojo brezumnostjo, da nas ves prekmurski priprosti svet danes desetkrat bolj pisano gleda kot kedaj prej. Smisel za našo državo se ne utrjuje z brezglavo liberalno-klerikalno agitacijo, ampak samo s pametno in dobro upravo. Po tem načelu se ravna dandanes ves svet, samo nad vse modri naši liberalno-klerikalni politiki tega očitno še ne vedo. Našega »liberalstva« in »klerikalstva« so bili do grla siti Korošci za časa plebiscita in so glasovali za — Avstrijo, sedaj so se ga naveličali temeljito tudi Prekmurci — kdaj se ga bomo iznebili še mi? Ali hočemo biti na vekomaj veke celemu svetu v posmeh?

Shodi in razne prireditve.

V Kranju bo seja okrajnega odbora v ponedeljek, dne 5. julija ob 10. uri dop., J. Benedik, tajnik.

Kamnik. Seja krajnega odbora Slov. Kmetijske Stranke v Kamniku bo v nedeljo dne 4. julija ob 10. uri dopoldne pri tov. Cerarju. — Fr. Kristan, predsednik.

Sv. Lenart nad Laškim. Občni zbor krajevne organizacije se je vršil v nedeljo dne 27. junija. O političnem in gospodarskem položaju je poročal tov. Šrubar, o delovanju krajevnega odbora pa tov. Tovorinik. Izvolil se je krajevni odbor pod predsedstvom tov. Vebra.

Lajteršberg-Krčevina. V soboto dne 26. junija ob 8. uri zvečer se je vršil v gostilni Drajser javen shod SKS. Predsednik krajevne organizacije tov. Koren je v jedrnatih besedah govoril o pomenu združenja kmetkega in delavskega ljudstva, o političnem in gospodarskem položaju je pa poročal tov. Lipovšek. Govoril je o gosposkih strankah, ki so dosedaj sleparile kmeta in delavca, da ga rešijo pogina, dosegle pa so ravno nasprotno. Za prihodnje volitve se moramo vsi kmetje in delavci najti v Slovenski Kmetijski Stranki.

Dopisi.

štajersko.

Sv. Bollenk pri Središču. Bralno društvo »Lipa« Sv. Bollenk pri Središču priredi ob svoji 25-letnici obstoja veliko ljudsko tombolo z bogatimi dobitki in sicer dne 27. t. m., v slučaju slabega vremena dne 29. t. m. na vrtu g. Marka Kaložan v Vodrancih ob okrajni cesti Središče — Ljutomer. Tombolne karte bodo stale 3 Din. Za pijačo kakor tudi za gorka in mrzla jedila bo preskrbljeno. Da pa bo se mladina lahko zavrtela, zato pa bo že središka sokolska godba skrbela. Ker je čisti dobiček namenjen v svrhu izpopolnitve naše knjižnice odnosno nakupa kmetško - strokovnih knjig, je dolžnost vsakega, kateremu je pri srcu napredek, da po možnosti pripomore dobri stvari. — Odbor.

Bočna. Kmetijski list in njegov program se mi zelo dopade, zato ga bom tudi širil in pridobival nove naročnike. Pri nas je v tem času težka stvar, ker so naši ljudje večinoma na splavih doli na Slavonskem in Srbiji. Ko pridejo nazaj, bom takoj organiziral shod naše kmetške stranke in bom povabil govornika iz Ljubljane. Za skupščinske volitve bomo imeli gotovo večino v naši stranki. — Kmet iz Bočne.

St. Pavel v Savinjski dolini. Tukajšnja kmetijska podružnica pri-

redila je 15. junija t. l. na domačem sejmišču na prizadevanje in pobudo njenega vrlega člana posestnika g. Franc Pavliča za občino Št. Pavel svoje prvo premovanje domače govedoreje mirodolskega plemena, ki se je za prvi začetek čisto dobro in povoljno obneslo; saj je bilo od 52 prignanih živinčet kar 23 odlikovanih. Prignanih je bilo 6 bikov, 11 telic in 35 krav. Ocenjevalna komisija sestala se je iz gg. dr. Stegu, okrajni veterinarski nadzornik kot predsednik; Martin Zupanc, živinorejski referent velikega župana; Fran Goričan, višji sadjerejski nadzornik inž. Krepivšek; Anton Krč in Franc Pavlič. Potrebna denarna sredstva so prispevali: domača občina 1800 Din, okrajni zastop 1000 Din in domači dve posojilnici 800 Din, tedaj skupno 3600 dinarjev. Najvišje darilo je bilo 1000 Din, najmanjše pa 50 Din. Vrhutega so dobili trije najboljši živinorejci še tudi pismene pohvalnice velikega župana mariborske oblasti in sicer podružnični načelnik veleposestnik g. Julij Sadnik kojega 1 krava je dosegla 28 točk, g. Franc Pavlič, kojega krava je dosegla 27 točk in veletregovka gđ. Nata Cvenklova. Po končanem delu spregovoril je g. Martin Zupanc zbranim kmetom mnogo lepih in spodbudljivih besed o pomenu živinskega premovanja, čestitke odlikovancem ter izrazil svoje veliko veselje na tako lepem začetku in izidu, bodreč jih ob enem še k intenzivnejšemu napredovanju in

še k večjem razmahu domače govedoreje. Bodi še končno na tem mestu izrečena najlepša zahvala čislani ocenjevalni komisiji, ki je izvršila premovanje popolnoma brezplačno, kakor tudi denarnim zavodom za velikodušne prispevke. — Vam vrlim kmetom pa kličem: Le tako naprej!

Središče. Preteklo nedeljo je slavil središki »Orel« svojo petnajstletnico, združeno z blagoslovitvijo novega društvena prapora. Ob tej priliki smo se morali čudom čuditi, kako skrivnostna so pota tistih srediških gospodov, ki nosijo v trgu veliko Pribičevičevo trobento. Evo dokaza: predsednik demokratske organizacije je dal kar za dva žeblija za orlovsko zastavo, njegovemu primeru je sledila kar cela vrsta srediških »naprednjakov«, Sokolov, Orjunašev itd. Ti čini bi bili razumljivi in opravičeni, če bi Orli v enaki meri podpirali »napredne« ustanove. Toda oni ne dajo niti za gasilno društvo, ker ni v njihovih vrstah, kaj šele za drugo. To naj bo dovolj zapeljancem, da izpregledajo, kako bi ta gospoda speljala tudi nje, če bi ji to kazalo. Vsa njihova toliko poudarjena naprednost, demokracija, jugoslovenstvo, narodno edinstvo jim je le etiketa, cifra, pod katero skrivajo svoje pravo lice.

Iz Zdol. V četrtek, dne 24. junija, smo spremili k večnemu počitku splošno znanega in priljubljenega Franceta Molana. Pokojni je bil star 77 let. Bolehal je že precej časa. Rajni France je bil soustanovitelj tukajšnje posojilnice, katera že deluje 20 let. Bil je tudi edbornik kmetijske podružnice. Malo imamo takih kmetijcev, kakor je bil France. Pri vsakem poučnem kmetijskem predavanju je bil navzoč. Zamudil tudi ni kmetijskih prireditev, posebno pa še, če je bil tov. Pucelj navzoč. Rajni je bil tudi naročnik »Kmetškega lista«. Rad ga je bral vsled poštenega pisanja. Zavedal se je prave kmetške organizacije. Bodi našemu Francetu lahka mati zemlja, katero je tako ljubil. Rodbini pa naše sožalje.

Cirkovei. V zadnji številki našega lista berem med drugim tudi o dogodkih v Metliki. Mi tistih batinašev še ne poznamo, vedeli bi pa takoj, kaj pomenijo batine, če bi prišli tisti mlečneži k nam! Če bi prišli k nam, bi se jim slaba godila in bi z razgrajati, ki se predrznejšo zaničevati nas kmete, pošteno obračunali, pa magari pripeljejo s seboj samega hudičevca! Metličanom pa kličemo: »Živijo Radič, živijo Pucelj! Bodimo delavnj in složni, da dosežemo skupno zmago!« — J. K., kmet iz Cirkove na Dravskem polju.

Kranjsko.

Z dežele. S člankom »Naše narodne manjšine« v listu št. 24. se strinjamo in prav je, da nismo nestrpnj, kakor so naši nasprotniki tam, kjer so naši v manjšini. Tako bi moralo biti povsod. Seveda, če bodo naše manjšine to prav razumele in ne štele našo dobro voljo in našo pravičnost — za slabost.

Amerika pusti celo naseljencem in pripadnikom drugih narodov, da se razvijajo in gojijo svojo govorico. Zahteva pa tudi, da se spoštuje državni jezik ter zakone in naprave države, v kateri živijo. Geslo jim je: Tuji po jeziku, patrijotični po duhu in dejanju. — A. K.

Zdole pri Brežicah. Nezgoda za nezgodo obiskuje letos našo župnijo. Pred mesecem dni je potolkla toča po celi župniji ves letošnji pridelek. Dne 16. t. m. so pa zvonovi oznanjevali žalostno vest, da nas je zapustil za vedno naš prijatelj trgovec Rudi Presnik. Rajni je болоval skoro leto dni. Iskal je pomoči pri večih zdravnikih. Bil je član bralnega društva, kmetijske podružnice, posojilnice in krajnega šolskega sveta. Vidj se iz tega, kako je bil rajni priden in požrtvovalen. Pokojnega bodo vsa društva zelo pogrešala. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo zelo veliko ljudi od blizu in daleč. To je bil dokaz, kako je bil Rudi povsod priljubljen. Od rajnega se je poslovil v lepem ocvoru njegov prijatelj naš rojak g. Kozinc, uradnik iz Ljubljane. Še hujše je zadela nesreča našega tov. Jožeta Slivšeka. Šel je po zdravila za svojo bolno mamo. Ko se je pa vrnil domov, jo je našel že mrtvo. Rajna Reza Slivšek je bila sosedka pokojnega Rudita. Za našega tov. Jožeta je tem hujše, ker mu je pred letom umrl oče. Ostal je popolnoma sam, ker nima ne brata ne sestre. Naj v miru počiva. Namesto venca pokojnemu Ruditu so darovali tukajšnjemu bralnemu društvu 254 Din: Ivanuš Edo, Cerklje, Ivanuš Robert, Zdole; Vahčič Ivan, Cerklje; Resnik Lado, Zagreb; Vodopivec Maks, Rakaj; Gregorčič Valentin, Graz in Kozinc Franc, Ljubljana.

G. Slivna pri Vačah. Dragi bralci in bralke »Kmetškega lista«. Tudi jaz sem prišel enkrat do tega, da vzamem pero v svoje žuljave roke. Toda veselih dogodkov Vam ne morem poročati, ampak slabih. Slabo vreme in trajni dež kažeta slabo letino. V četrtek 17. junija popoldne je pa nastalo silno neurje in padala je dva centimetra debela toča 10 minut. Med grmenjem je udarila strela v neko drevo blizu gospodarskega poslopja. Polja so bila bela od toče, kakor da bi jih sneg pokril. Voda je v pol ure preplavila travnike in uničila ves pridelek našega kmeta. Velike skrbi imamo, kako bomo spravili seno. — Jakob Urbanija, G. Slivna.

Lesce. V naši občini že dolgo časa služi g. župnik Avsec. Nismo pričakovali, da v svojih starih letih prične z zidavo orlovskega doma, ki je bil oznanjen zadnje nedeljo, a ne z besedo orlovski, namreč zaviti v mežnarijo, stanovanje organistu in dvorano za predavanje. Lep maneuver, kaj ne. Ker se vrši drugo redeljo razgovor, kakor je oznanil g. župnik v cerkvi, v informacijo vsem občanom sledeče: Nismo nasprotniki ne ene ali druge stavbe, ali vsak gospodar prvo popravi sebi, potem dela za druge. Leška župna cerkev je pripadala pred prevratom pod pokroviteljstvo bivšega cesarja. V ta dokaz je služil grb nad

velikim oltarjem, katerega je s težavo zabelil g. župnik, in pa nadomestil grb sedanje države. Po našem skromnem mnenju pripada Leška župna cerkev sedaj pod protektorat Nj. Vel. kralja. V to se ne bi spuščali, ako bi ne videli v kakšnem stanju se nahaja stavba. Po informacijah županstva je izplačala tvrdka Mulej & Komp. za les cerkvi 94.594 Din. Koliko je že danes obresti od leta 1922. O tem se je razgovarjal občinski odbor in pooblastil g. Iskro iz Hlebcev, da vpraša kaj je z denarjem. Pri drugi seji je izjavil g. Iskra, da je rekel g. župnik, s 44.000 Din razpolaga cerkev, s 50.000 Din razpolagam jaz. Sklical se je v ta namen v cerkvi sestanek od g. župnika, kjer se je sklenilo, da slabo ostrešje takoj popravi in nadomesti z opeko. Enako se popravi cerkveni stolp in zvonovi, da ne bo mrličem pritrkavalo kakor sedaj. To se je vršilo 14. oktobra 1923 in je zapisnik podpisal g. župnik sam. Vse te popravke bi se morale vršiti sporazumno z leškim županstvom. Tudi na to je s svojim podpisom g. župnik pristal. Do danes se ni še nič izvršilo, čeravno teče na vseh koncih na cerkveni stol. Enako spira ob linah dež zvonik in bati se je, da pade kamen na šolsko mladino, ali na cesto. Hrasti v ta namen že leže eno leto v travi preraščeni. Četudi so zvonove kupili po večini občani. Na vse te nedostatke je bilo opozorjeno srezko poglavarstvo z dne 16. junija 1925, št. 432. Do danes še ni odločen komisijonen ogled. Cerkev in zvonik spada v davčno moč vseh občanov brez razlike mišljenja. Če segnijo cimper na strehi, bo trpela vsa občina. Kakor čujemo, se je letos prodal zopet iz mežnarijskega gozda les. Bojazen nastane, kaj bo

de imel drugi g. župnik in čemu denar, če se nič ne popravi. Če je uamera, da se pod firmo mežnarije gradi orlovski dom, smo upravičeni da zahtevamo od srezkega poglavarja, da razpiše komisijonen ogled cerkve in zvonika. To tem bolj, ker ni lepo, ko se poleti vozi Nj. vel. kralj mimo cerkve, ki spada pod njegovo pokroviteljstvo, pa je taka podrtija. Ko je bil g. župnik Seigersmid v Lescah, ni bilo treba vrstic po časopisih in opominati na popravilo. Cerkev je popravil sam brez vsakega denarja občanov, razen prostovoljnih darov. Da smo objavili ta dopis, izjavimo, da ne iz političnega razloga, marveč iz dolžnosti kot občinski odborniki, da občani vedo kaj se godi in da odpadejo očitki, da občinski odbor ne ukrene ničesar. Pripominjamo, da je pričakovati vsak čas zidanje nove šole. Krediti v ta namen se že zbirajo. S tem odpade tudi skrb za mežnarijo in organista, ker bo stara šola na razpolago. Srezko poglavarstvo znova prosimo, da čim prej odredi ogled in da se prepriča na lastne oči, da so vse navedene trditve resnične. — Več občinskih odbornikov.

Z Gorenjskega. Gorenjska je minuli teden preživela lepe dneve obiskov, žalibog vreme je bilo pa zelo pod ničlo. Obiskali so Bled ministri Male antante. Kakor se čuje iz najbližje okolice, jim Gorenjska, zlasti Bled zelo ugaja. V petek opoldne se je pripeljala Nj. Vel. kraljica Marija in prestolonaslednik Peter. Kakor iz škafe je lilo, ko sta zasedla avtomobile. Imela bi se vršiti na jezeru sijajna bakljada, ali vse je pokvaril dež. — Ena senzacija pa je kljub vsemu ostala. Bobneči ogenj »Jutra« in »Slovenca«, v katerem se dva mlada gospoda »kaplana« Kulovec in Smodej

prepirata z dr. Žerjavom radi ponarejenega pisma. Če oledamo to iz kmetско - delavskih oči, moramo priznati prislovico, če imajo otroci denar, imajo kramarji semenj. Isto je z našimi gospodarskimi politikarji, ko se prepirajo gospodje kaplani in doktorji na račun ubogega ljudstva, kdo bo katerega bolj prevaril. Koliko časa ti uboga kmetška para bodeš še gledala tako igro. Če pa je treba izgovoriti besedico, da je potrebno izenačiti davke, kar žele vsi volilci, ne samo kmetijci, tudi vseh gosposkih strank in ne kaže uspeha za visoke gospode, tedaj debelo tiskano »Slovenec« piše, da bodo glasovali proti. Seveda raje vidijo, da kmetско, obrtno pa tudi delavsko ljudstvo trpi ali pogine, samo da ostane igra »Jutra« in »Slovenca« in na sleparstvu njihove stranke. Toda koliko časa bo še gledalo ljudstvo, ki ni dalo zato kroglic, da bi 300 Din dnevno imela ta gospoda za preklanje po časopisih. Za poštenega Slovenca mora biti to sramota, da so največje stranke, eno po papirju, druga po mandatih pričele tak boj, s katerim so zapravili še tisto malo ugleda pred svetom, ki smo ga imeli.

Predslje. Naši esesarski pravaki se že bijejo, kdo bo po prihodnjih občinskih volitvah župan. Sedanji oče župan pravijo, da ne odstopijo. Pri zadnjih volitvah so poslali celo košaro agitacijskih listkov v zvonik, kjer so jih stresali volilcem po glavah, ko so šli od maše. »Prihodnjici pa če jih pošljem prav pet košar — župan moram biti jaz,« tako pravijo. Ako ne bom jaz župan, je v nevarnosti vera in križ bodo vrgli iz šole. — Kdo bo pa po prihodnjih volitvah župan. bomo že mi poskrbeli. — Oglasilo se jih bo več kakor sto, da nam Matija županil ne bo!

Iz Karlovca smo prefeli: »Na kmečko gibanje se je silno dvignilo nad vse ostale egoistične in naziške stranke in glavno zaslug imata pri tem naša voditelja Stjepan Radić in minister Pucelj. Naše gibanje je začel moder človek, ki zna ceniti človeka kot človeka. Ta je nam povedal, kakšne pravice imamo, ki tvorijo podlago za našo boljšo bodočnost v novi državi. Zamestno je, da je današnja gospodarija ki je večinoma sama izšla iz kmetških domov, danes največja nasprotnica našega pokreta in Stjepan Radić je imel prav, da je dal tem ljudem naslov »kaputaši« in »batinaši«. Toda tudi batina ima dva konca. Naš narod je kmečki narod in če se da kmetom njihove pravice bo kmečko socijalno vprašanje takoj rešeno. Naše pravice pa nam ni priboril Stjepan Radić, ki se naj bolj bori za našo pravdo. Kmet je imel samo dolžnosti, a nobenih pravic, mi pa se borimo za svoje pravice. Če bo živel dobro kmet, bodo živeli tudi vsi drugi dobro, če pa kmet ne bo mogel več živeti, tudi batinaši in kaputaši ne bodo živeli. Danes vidimo in čutimo vsi, kam nas je pripeljala naša gosposka politika. Zato mora biti batinaška politika čimprej konec. Naša velika nesreča je gosposka korupcija, kam nas tere že od l. 1918. naprej, toda nihče se je ni upal lotiti, dokler se je ni lotil Stjepan Radić in odločno nastopil proti tej gosposki bolezn, kot zvest čuvar kmečkih pravic. Zato pa mi s ponosom in samozavestjo gledamo, kako naše kmečko gibanje raste kljub Pribičeviću in njegovemu pomočniku Korošcu, ki bi nas rada vklešnila vsak v svoj jarem. Mi pa pravimo: Kmetije, združimo se v naših lastnih kmečkih vrstah! Krepko naprej za našim Radićem! — Felaković Mirko.

Novice in zabava.

Redni občni zbor Kmetijske tiškovne zadruge bo v sredo, dne 7. julija ob 4. uri popoldne v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Pri tej priliki se bodo navzočim razdelile delne knjižice.

Dr. Pasarić, podpredsednik narodne skupščine, je prispel v soboto v Ljubljano, si ogledal najprej velesojem, nato se pa dalje časa zadržal v našem tajništvu in si tudi ogledal gospodarsko zadruge »Ekonom«.

V nedeljo je obiskal našo Gorenjsko tov. minister Pucelj. Ljudstvo ga je povsod navdušeno pozdravljalo. Obširno poročilo priobčimo v prihodnji številki.

Iz železniške službe. Direktor ljubljanske železniške direkcije dr. Jakob Borko je premeščen kot direktor k železniški direkciji v Subotico. V Ljubljani je imenovan za direktorja Dimitrije Knežević, dosedaj pomočnik direktorja v Sarajevu.

Lesce. Okrajni odbor Slovenske Kmetške Stranke priredi dne 11.

julija veliko kmetско veselico v prostorih gostilne Legat. Čisti dobček je namenjen knjižnici društva kmetških fantov in deklet. Program veselice je zelo pester, železniška zveza ugodna, veselica tik kolodvora. Kmetско ljudstvo vabi k obilni udeležbi. — Odbor.

Konjske dirke v Št. Jerneju na Dolenjskem so se vršile 29. junija. Na dirke je prišel tudi tov. minister Pucelj, poslanec A. Kelemina in načelnik kmetijskega ministrstva g. Durić. Minister Pucelj je izročil za najboljše dirkače krasna častna darila.

Častnim občanom blejske občine je bil izvoljen češkoslovaški poslanik v Beogradu Jan Šeba.

Zahvala. Okrajna organizacija SKS za Radovljico se najtopleje zahvaljuje vsem, ki so vsak po svoji moči pripomogli do sijajno uspelega potovanja tov. ministra Pucelja po Gorenjskem. Posebna hvala vrlim našim fantom in dekletom v narodnih nošah, ognjegasnim in drugim društvom, ki so prihitela

od blizu in daleč, da pozdravijo našega voditelja. Iskrena hvala preč. g. župniku Aljažu, ki je tudi to pot dokazal, da je slovenske kmečke korenine vreden sin. Sijajen uspeh naj nas še tesneje združi. S kmečkim pozdravom: Okrajna organizacija SKS za Radovljico.

Ponikve. Tu se je vršila v nedeljo dne 27. junija župna gasilska vaja, katere so se udeležila društva iz Trebnja, Ponikev, Velike Loke, Mirne peči in nekaj članov društva Sela brez orodja. Vajo je vodil župni podnačelnik Hude, nadzoroval pa je župni načelnik Preželj. Vaja je izpadla nad vse pričakovanje dobro, tu se je videlo, kaj pomeni agilno župno načelstvo in vzorna društva. Občinstvo, ki je v velikem številu prisostvovalo vaji, je bilo navdušeno nad impozantno izvežbanostjo. Tudi po orodju se je videlo, s kako ljubeznijo in požrtvovalnostjo se moštvo oklepa svojih društev; vse je bilo v najlepšem redu. Med orodjem sta vzbujali sploš-

no pozornost dve motorni brizgalni. Župnemu načelstvu naše iskrene čestitke.

Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom v Kozjem vabi vse bivše vojake, prijatelje, sorodnike in znanke v svetovni vojni padlih vojakov k odkritju in blagoslovitvi spomenika, ki se vrši v nedeljo dne 4. julija t. l. ob 10. uri dopoldne.

Elementarne nezgode so dosedaj napravile v naši državi po uradnih poročilih nad 300 milijonov dinarjev škode.

Odkritje Miklošičevega spomenika v Ljutomeru bo v nedeljo, dne 8. avgusta t. l.

Vsled deževja so vse reke zelo narasle. Sava je v spodnjem toku narasla dva metra nad normalo. Posebno v Vojvodini se boje poplavi, ki bi znale ogromno škodovati letošnji letini.

Ureditve naše solunske cone. Predvčerajšnjem sta odpotovala v Solun naša delegata Ranislav Avramović in Sava Božić v svrhu po-

gajanja z grškimi delegati zaradi vprašanja naše solunske cone. Pred odhodom delegatov se je v Beogradu vršila konferenca, kate-re so se udeležili minister dr. Nin-čič, Jovan Marković, Panta Gavri-lovič in oba delegata.

Samomor. Rudolf I. Franc iz Turjaka, sedaj pri vojaki v Ljub-ljani, je skočil v Ljubljano, ker je zvedel, da ga njegovo dekle na Vrhniki vara.

Jugoslovansko Sokolstvo na praš-kem zletu. V celem se udeleži so-kolskega zleta 1700 jugoslovanskih Sokolov in 1200 Sokolic. Naraščaja bo zastopanega 300. Poleg tega bo na zletu zastopana tudi jugoslov. vojska s 290 vojakov-telovadci in 10 častniki in s 40 gojenci vojne aka-demije v Beogradu.

Poštna zveza Buče—Kozje. Pošt-na zveza Buče—Prelasko, ki je bi-la 1. junija letos uvedena, se zad-nji dan tekočega meseca ustavi in se dne 1. julija zopet uvede zve-za Buče—Kozje, kakor je bila pred 1. junijem 1926.

Prijava naših državljanov o ško-di, katero so utrpeli v Rusiji. Kon-zularno-trgovski oddelek ministr-stva zunanjih del pozivlja vse naše državljane, kateri imajo od ruske države terjati kako odškodnino, ker se jim je v Rusiji njihova pre-mična ali nepremična imovina uni-čila, pokvarila, konfiscirala, sekve-strirala itd., da obnove svoje pri-jave povzročene škode v dveh iz-vodih do 20. julija t. k. pri pisarni gornjega oddelka.

Volkovi v južni Srbiji. Že nekaj časa se pojavljajo v okolici Kosma-ke številne tolpe volkov. Zveri, so tako sestradane, da prihajajo celo pri belem dnevu v vasi in napada-jo živino. V nedeljo so raztrgali v selu Rapočevo 20 ovac, v ponde-ljek pa nekemu kmetu v Dučici 25. Kmetje prirejajo na volkove love z gonjači.

Srbski kmetijski poslanci. V po-nedeljek sta prispela v Ljubljano dva ugledna radikalna kmetijska poslanca in si najprve ogledala ve-lesej, popoldne sta si pa v sprem-stvu tov. ministra Puclja, poslanca A. Kelemine in treh načelnikov ministrstva za kmetijstvo ogledala nekatera kmetijska gospodarska po-slopja v Zgornji Šiški in Vižmar-jih. — V Domžalah je pozdravil goste župan g. Skok in predsednik naše krajevne organizacije tov. Je-zerjak. Od tu so krenili v Drago-melj in Beričevo, kjer jim je prire-dil tov. Ivan Grad mal prigrizek. Pri tej priliki je v lepem govoru pozdravil slovenske kmete posla-nec Andrija Protič, nakar se je tov. Anton Cerar v vznešenih besedah zahvalil za pozdrav ter obrazložil težnje našega kmetijskega ljudstva. Po govorih tov. posl. Kelemine in načelnika g. Durica so se gostje vrnili v Ljubljano.

Prepoved uvoza vina na razsta-vo v Filadelfijo. Ministrstvo trgo-vine in industrije je prejelo od mi-nistrstva inostranih del dopis, v katerem se naznanja, da je ameriško poslanstvo obvestilo našo vlad-o, da se ne bo dovolil uvoz alko-holnih pijač, n. pr. likerjev, vina itd., tudi če bodo namenjena za

razstavo v Filadelfijo, ker je uvoz alkoholnih pijač v Zedinjene drža-ve sploh prepovedan.

Sv. Izidor — sejalec. Po starih kmečkih domovih se najdejo še po-nekod starinske slike, slikane na steklo. Posebno priljubljene so bi-le slike sv. Izidorja — predstavitel-ja kmečkega stanu. Danes so se slike povečini razbile in razpadle in kmetje so kupovali za okras svo-jih hiš razne druge nabožne slike, ki so jih delali v tujini in niso imele zato ničesar domačega na sebi. Se-daj pa je založila družba »Vera« v Ljubljani zelo lepe slike Sv. Izi-dorja-sejalca. Slika predstavlja svetnika v slovenski kmečki oble-ki, ko seje v prvi zori na preorani njivi. Spremljajo ga aneolci, ki za-livajo njegovo setev z zlatimi kan-glicami. Prepričani smo, da bode ta slika najlepši kras slovenski kmeč-ki hiši. Naslikal jo je naš znani slo-venski umetnik M. Gaspari, ki je znan po svojih številnih slikah iz kmečkega življenja. Zato to sliko prav toplo priporočamo. B. R.

Ureditev rumunskih dolgov v Italiji. Italija je v povojni dobi po-sodila Rumuniji 90 milijonov lir. Za odplačilo tega dolga sta obe dr-žavi pred kratkim sklenili dogo-vor, da se dolg odplača tekom 12 do 26 let po vsakokratnem stanju rumunske valute.

Bogastvo Zedinjenih držav. V go-voru je povedal Coolidge, da bo s 30. junijem končano finančno leto zaključilo s prebitkom nad 185 mi-lijonov dolarjev, prihodnje pa sa-mo s 120 milijoni. Predsednik je poudarjal, da na znižanje davkov zaenkrat ni mogoče misliti. Misli-mo, da je tudi 120 milijonov lep prebitek.

Rusija pošilja ekspedicijo proti severnemu tečaju. Ekspedicija ima na razpolago tri ladje. Namen eks-pedicije je, da odkrije nove linije za parobrodni promet v polarnih krajih.

Znano meniško republiko na go-ri Athos je grški diktator Pangalos razpusil. Na gori Athos je bilo 5000 menihov. Samostanska kolo-nija je bila ustanovljena leta 968.

Dolgeve plačujejo. Velika Brita-nija je plačala Zedinjenim drža-vam na račun vojnega dolga 67 mi-lijonov, Belgija, Češkoslovaška, Estonka, Finska, Ogrska, Litvin-ska, Poljska, Rumunija in Let-ska so izplačale skupaj 4.833.127 dolar-jev.

Zopet železniška nesreča na Francoskem. V nedeljo popoldne je skočil v bližini Toursa brzovlak s tira. Dva vozova sta padla z več metrov visokega nasipa. En potniški voz se je zaril v voz za prtljago. 5 oseb je bilo ubitih, 7 težko, več pa lahko poškodovanih.

Aretacija tolpe trgovcev z deklet-i na Poljskem. Varšavska policija je razkrila te dni tolpo, ki se je pe-čala že več let s trgovino z dekleti. Tolpi je načelovalo sedmero bra-tov Mirel, ki so imeli zveze s trgovci z dekleti v Nemčiji, Belgiji in Franciji. Žrtve so transportirali preko meje v avtomobilih in leta-lih, da so se izognili na ta način po-licijski kontroli na kolodvorih. Tri-je bratje so bili aretirani v Varša-vi, ostale štiri bo doletela ista uso-

Franc Pustotnik,
posestnik na Blagovici,
prvi hmeljar na Kranjskem.

da v Argentini. V kolikor je ugo-tovljeno do sedaj, je prodala tolpa nad 100 deklet za ceno po 2000 do 3000 dolarjev.

Posledice neprevidne vožnje z avtomobilom v Ameriki. V New-yorku je izšla te dni uradna stati-stika o avtomobilskih nesrečah. Iz statistike je razvidno, da je bilo le-ta 1925 v Zedinjenih državah pri avtomobilskih nesrečah 25.000 lju-di ubitih, 750.000 pa težje ali lažje poškodovanih.

Budistična razstava v Leningra-du. V Leningradu se otvori v jese-ni budistična razstava, prva razsta-va svoje vrste na svetu. V priprav-ljalnem odboru so zastopani Aka-demija znanosti ter glavni znan-stveni zavodi in muzeji sovjetske Rusije.

II. vseruski kongres slepcev se je vršil te dni v Moskvi. Na kongre-su je zastopalo 100 delegatov okrog 5000 slepcev, razven tega so je udeleževalo kongresa okrog 1000 slepcev-članov organizacije. Predsedoval je slepec Viktorov. Po zborovanju so priredili slepci javen koncert ter uprizorili neko gledališko igro.

Brezposelnost v Ukrajini. Cen-tralni svet strokovnih savezov v Moskvi je pretresal te dni vpraša-nje podpore brezposelnim. Pri tej priliki se je ugotovilo, da je bilo do nedavno glasom uradnih podatkov v Ukrajini okoli 200.000 brezposel-nih, dočim jih je danes že 300.000. Posebno obupen je položaj brezpo-selnih, ki niso organizirani v stro-kovnih savezih. Za te je nemogoče dobiti delo.

Rusija anektirala Mongolijo. Ka-kor poročajo, je Rusija proglasila aneksijo Mongolije. Japonski po-slanik pri mongolski vladi je dobil nalog, da poda svoji vladi tozadev-na podrobna poročila.

Oboroževanje v Rusiji. Sovjetska vlada je naročila v Nemčiji veliko število pušk, ki jih bo prodajala potem po 30 rubljev. S temi puška-mi hoče Rusija oborožiti svoje pre-bivalstvo po sistemu društev za ostro streljanje.

Velika železniška nesreča v Bra-ziliji. Med vožnjo iz Rio de Janeiro

v Minas Gornes je skočil s tira neki ekspresni vlak brazilijske cen-tralne železnice. Baje je poškodo-vanih več sto oseb, nekaj pa celo ubitih.

Strašen potres. V grškem otočju je bil preteklo soboto nenavadno močan potres. Na otoku Roda je bilo porušenih 2000 hiš. Potres so čutili tudi v Južni Italiji in Turčiji.

V Mehiki je izbruhnila kuga. Do sedaj je zahtevala že nad 2000 žr-tev.

Zraščeni dvojčki. A Ameriki v South Bend, Ind. sta bila rojena pretekli mesec dvojčka, zraščena na trebuhu in gledata drug druge-mu v obraz. Starši dvojčkov so Hr-vati in se pišejo Medić. Izprva je izgledalo, da sta otroka ženskega spola in stariši so jima dali domači imeni Ljubica in Božica, toda zdrav-niki so dognali, da nimata spola. Dvojčka imata en sam trebuh, iz katerega bingljata dva para nožic. Od trehuha navzgor sta pa popolno-ma normalna. Zdravniki, ki so pre-iskali dvojčka, so v veliki zadregi. Praviijo, da kaj takega še niso vi-deli. Ves South Bend razpravlja o tem čudnem slučaju. Ena polovica je mnenja, da je treba dvojčka ope-rirati, pa naj pride potem kar hoče; druga polovica pa se protivi, češ naj ima natura proste roke, kajti otroka itak ne moreta dolgo živeti v takem stanju.

Trgovska pogajanja z Ogrsko. Te dni se je vršila prva skupna seja naše in ogrske delgacije za trgovska pogajanja. Na tej seji so se raz-pravljale odredbe splošnega dela pogodbe in odredbe o obmejnem prometu.

Antikrist v Rusiji. V ruski po-krajini Wologda sta povzročila med prebivalstvom dva meniha neznan-sko vznemirjenje. Napovedala sta, da bo na novega leta dan konec sveta. Vse prebivalstvo je prečulo celo Silvestrovo noč ter čakalo sednjega dne. Toda noč je potekla mirno in zjutraj je zasijala svetla zora. Ali meniha nista prišla v za-drego. Izjavila sta, da je Antikrist svoj prihod odgodil do Velike no-či. Oddahnilo se je prebivalstvo ter nosilo menihoma bogate daro-ve. Ko je prišla Velika noč, sta meniha zopet pripovedovala, da je Antikrist ponovno odložil svoj pri-hod na Binkošti. Sedaj se pa kmet-je niso dali več potolažiti, bili so prepričani, da to pot Antikrist svo-jega prihoda ne bo več odložil, temveč da pride sigurno konec sveta. Meniha sta jim obljubljala, da jih bosta rešila pred Antikri-stom s tem, da jih bosta skri-la v neki gozd, kamor jim ta ne bo mogel slediti. Prebival-stvo je bilo noč in dan na stra-ži. Ljudje se niso upali niti sle-či. Vršile so se procesije itd. Med-tem pa so prišli mesto Antikrista orožniki po meniha, ki sta jim pravočasno odnesla pete.

Od mrtvih vstala. V Newyorku je Cecilija Milstein imela veliko srč-no napako, na kateri je zadnji čas močno trpela. Dne 17. maja je do-bila posebno hud napad tako, da se ni nič zavedla. Poklicali so zdravnika, ki je konstatiral, da je Cecilija mrtva. Položili so jo na mrtvaški oder, skopali na pokopa-lišču jamo, okoli mrtve pa so se

zbrali od žalosti obupani domači in sorodniki. Ko je ležala Cecilija že cel dan na mrtvaškem odru, se nenkrat dvigne in sedé vpraša navzoče, zakaj jokajo. Ko so ji vse povedali, se je čudila in rekla: Kaj takega se mi pa ni še pripetilo.

Prebivalci ameriških mest. — Trgovski departement je objavil število 229 mest z več kot 30.000 prebivalci. Med štirimi milijonskimi mesti je New York na prvem mestu z 5.924.000 prebivalci z 5.620.000 leta 1920. Prirastek zadnjih pet let tedaj znaša 304 tisoč. Chicago ima nad tri milijone prebivalcev, Philadelphia nad 2 milijona in Detroit 1.290.000.

Filipinci so ubili 41 banditov. — Na ameriških otokih Filipini so se sprijeli tamošnji prebivalci z banditi. V boju je padlo 41 banditov.

Spomenik Ljenu na Kavkazu. Na vzvišenem kraju Gruzinske glavne ceste na Kavkazu bodo postavili 8 metrov visok spomenik Ljenu.

Vulkan Manua Loa na Havajskih otokih je pričel zopet bruhati. Lava je pokrila do 100 metrov visoko bližnje vasi in ko se je privalila do morja, je voda daleč naokoli zavrela.

25-letni jubilej vrtnarske razstave v Poznaniu. V dnevih od 25. septembra do 3. oktobra 1926 se bo vršila v Poznaniu vrtnarska razstava, ki je hratu jubilej njenega 25-letnega obstoja v Poznaniu. Te vrtnarske razstave so bile skozi 25 let najpogostnejše in na polju vrtnarstva so za Poljsko ustvarile neprecenljivih zaslug, predvsem pri vzgoji posameznih kultur. Razstava se bo delila na sledeče oddelke: 1. Sadjarstvo; 2. odgoja cvetlic; 3. začimbe; 4. semena; 5. razstava cvetlic za posebno lepoto; 6. način vzorih vrto; 7. šopki in cvetje. Razstavi bo priključen tudi tehniški oddelek vrtnarstva in poseben šolskobotaničen vrt. Od vrtnarstva in rastlinstva najbolj odvisen gospodarski činitelj, čebelarstvo bo prav tako na razstavi. V času razstave je pričakovati velikega obiska zlasti iz sosednih držav. Napovedan je tudi prihod predstavnika vrtnarstva iz Čehoslovaške in iz drugih slovenskih krajev. Na to razstavo bi morali tudi naši vrtnarji, ker so pri nas dani vsi pogoji za precvit in reorganizacijo vrtnarstva v najmodernejšem stilu. Prilika je ugodna, da si je ob tej priliki mogoče ogledati republiko Poljsko, kajti po vseh državah je dovoljen 50% popust po železnicah. Vsa pojasnila daje zastopnik poznanskih velesejmov g. R. Golebiowski, Stari trg 19, Ljubljana in sicer brezplačno.

Zobni atelje Ivana Radovana se nahaja odslej v Ljubljani, Šelenburgova ulica 4, I. nadstropje (prej dr. Prossinagg); **zobni atelje Frana Radovana** pa se nahaja še vedno Ljubljana VII., Celovška cesta 14, nasproti velesejmu.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana, Poljanski nasip 108, pošlje vsakemu naročniku »Kmetkega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

Zlatnike v milu »Gazel« so našli: (ime na v oklepaju označujejo trgovce, kjer je bilo milo kupljeno): Fani Bohorč, Zabu-kovlje pri Sevnici (Pavel Stergar, Smarje pri Sevnici), Oblak, vulgo Govekar, Jama Maučiče (Janko Rant, Kranj), Ivan Porato, občinski tajnik, Jesenice (Peter Sitar, Jesenice), Stanko Murkovič, Ptuj (A. Senčar in sin, Ptuj), Leopoldina Zehmeister, Maribor, Sodna ulica 25 (Jaš & Lesjak, Maribor, Ulica X. oktobra), Francka Cimerman, Dob pri Kostanjevici (Fr. Rabuse, Kostanjevica), Marija Oberstar, Zasp 8 pri Brežicah), (Martin Pleterški, Cerklje pri Brežicah), Katarina Jenko, Sp. Brnik pri Kranju (A. Badanovič, Sp. Brnik pri Kranju), Anton Potočnik, Sv. Lenart nad Škofjo Loko (Rudolf Zihler, Škofja Loka), Ružica Tomlinovič, Cernik (Andrija Tusič, Cernik), Kasim Hosič, Banja Luka (Josef D. Nahmias, Banja Luka), Nikola Jelača, Bjelovar (Samojlo Stern, Bjelovar), Kata Jendrič, Ostrna, občina Dugoselo (Albert Hirschler, Dugoselo).

Listnica uredništva.

Popravek. Zadnje naše poročilo o požaru v Sv. Kungoti je treba popraviti toliko, da je gorelo pri Sv. Kungoti na Dravskem polju, ne nad Mariborom.

Naše cerkve na gorah.

Marsikdo se je čudil naši domovini, ko je gledal venec lepih cerkva po gričih in višinah. Popotnik iz Balkana je menil, da so razvaline gradov po gorah in lepe cerkve po višavah, ki čepijo gori kakor koklja v gnezdu, znamenja teme in mračnega duha. Človek je divji, žena še bolj, duhovnik pa najhujši. Kako lepe so balkanske gore, katerih ne skrunijo taka gnezda, ampak le rdeča hajduška kri. Ne bo boljše v Sloveniji, dokler ogenj ne konča teh sledov mračništva in pride med ljudstvo prava kri bratstva in omike.

Ker taki ljudje ne poznajo duše našega ljudstva, ne morejo razumeti najlepših spominov njegove dušne omike in hrepenenja po Bogu in božji bližini. Gradove po višavah so zidali graščaki z ljudskimi žulji. Razpadli so gradovi, ko so kmetje postali svobodni. Cerkvice po gorah je pa zidalo samo ljudstvo iz prave pobožnosti in želje po Bogu. Kjer Slovenec prebiva, tam hoče imeti svojo hišo božjo. Na gore so postavili naši očete te cerkvice, da bi bile od daleč vidne priče naše pobožnosti. Žena nesi poročni prstan znamenje svoje zaveze z možem, naše gore pa nosijo te prstane zaročitve našega ljudstva z Bogom.

Sicer je pa zmota, da so te cerkvice le na gorah. Kjer so naši ljudje, v vsaki dolini in v vsaki planini hočejo imeti svoj spomin na Boga. Če ni mogoče zidati cerkvice, so postavili priprosto kapelo ali pa le križ kot znamenje svoje žive vere. Kar se zdi tujcem znamenje mračništva in suženjstva, se zdi nam najlepše znamenje omike in globokovernega slovenskega duha. Naši dedi so sami stanovali v revnih zaduhlih hišah, toda visoko na gori so postavili Bogu prosterne domove, lepe cerkve, za katere so radi dali vse, kar so mogli. Po celi domovini so znane Marijine gore: Šmarna gora, Sv. gora, Žalostna gora, Višarje, potem Sv. Jošt, Limbarska gora, Sv. Rok,

Topolova, Primskovo, Zaplaz in vse druge, ki so prav vraščene v dušo našega naroda. Od vseh strani se gori ozirajo verne oči. Nekdaj so bile te gore močna bramba proti Turkom, danes so močna bramba zoper tok nevere in brezverstva. Stoletna navada je pri ljudstvu, da vsaka slovenska mati nese ali pelje svojega otroka na te Marijine gore, da se z maternim mlekom napoji z Marijinim duhom. Gori gredo tudi napredni kmetje, ker v tem ni nobenega razločka, med kmeti okraja. Kdor ne more k cerkvi, se mu godi kakor planinski pastirjem, ki so v nedeljo, ko je k maši zvonilo iz visokih planin s svetim strahom in hrepenenjem zrl na hišo božjo.

Ljubezen do teh cerkvic je globoko usidrana v srcu naših ljudi. Najbolj revne podružnice ne pustijo razpasti. Niti deset kmetov nima kake revne podružnice, ki tako ponosno na gričku kraljuje. In ti reveži ji radi dajo vse, kar rabi. Ko se gre za cerkev, se omečijo tudi mlačna srca. V tem ni med kmeti nobenega razločka. Nekateri godrnjajo, se pritožujejo, nazadnje vendar radi dajo.

Skoro gotovo ni nobenega naroda na svetu, ki bi tako ljubil cerkvice po gorah, kakor Slovenci. Odtod je izviralo ono bratoljubje, ljubezen do doma in vztrajnostih v najhujših težavah, ki krasi slovenskega kmeta. Naj imajo drugi svoje puste gore, oskrunjene z zavrato prelito krvjo, Slovenci bomo ostali pri svoji omiki, ki prihaja iz sv. vere, iz božje luči. Cerkvica na gorah bodo pa tudi zanaprej pričale o značaju naših ljudi.

Primer.

I. DVA KMETA.

Bila sta dva kmeta. Eden je pridno oral, sejal in — žel. Drugi pa je bil lenuh, svojo kmetijo je zapravil — prodal ter je šel za najemnika tje, kjer bi on sam lahko gospodaril. Pa tudi sedaj se mu ni ljubilo skrbeti za sebe in svojo obogo družino. Rajši je lenuharil in držal križem roke. Ko mu je začela voda v grlo teči in ni vedel nobenega izhoda več, je začel zmerjati svojega pridnega sosedu, češ, ti si kriv, da sem ob kmetijo, ti si kriv, ako mi rubijo orodje, ti si kriv, ker ne orješ in seješ tudi — moje njive. Ti si kriv, ako nimam kaj žeti in ako mi bo propadla uboga družina!

II.

DVA POLITIKA.

Bila sta dva politika. Eden, po imenu Ič-Rad, je pridno delal s svojimi poslanci za svoj narod in — žel. Drugi, Ruk-Po-Švic, pa je bil lenuh in nesposobnež, svojo poverjeno pokrajino je dal tretjemu politiku v roke, za svoj narod si ni zgovoril ničesar, sam pa je šel za najemnika-politika tje, kjer bi on sam lahko s svojimi poslanci gospodaril in odločeval. Pa niti sedaj se Ruk-Po-Švicu ni ljubilo skrbeti za ubogi narod, ki mu je ponovno bil poveril zaupanje, Raje je lenu-

haril, držal križem roke in gledal, kako propada polagoma vse. Ko Ruk-Po-Švic za svojo nesposobno in zafurano politiko ni vedel nobenega izhoda več in mu je že tekla voda v grlo, je začel potom časopisja, shodov itd. zmerjati onega pridnega in sposobnega politika, češ, ti Ič-Rad si kriv, če sem s svojimi poslanci nesposoben, ti si kriv, ako sem jo s svojo brezglavo politiko pošteno zafural, ti si kriv, ako zarubijo za plačo mojim pomagačem vsaki trenutek eden gruntec, ti Ič-Rad si kriv, ker ne delaš tam, kjer bi jaz sam moral delati — ali pa — odstopiti mesto sposobnejšemu politiku! In laže Ruk-Po-Švic nadalje: Ti Ič-Rad si kriv, ako nimam svojim volilec prav ničesar pokazati in ako bo propadel popolnoma moj ubogi in izmučen nezavedni narod! Ali ni tak politik, kakor je Ruk-Po-Švic, nesposoben brezvestnež in nesramen demagog?

Prosto iz kitajščine S—s.

ZA SMEH.

Pri zdravniku.

Orehek: »Rad bi kako zdravilo.«

Zdravnik: »Kaj pa vam je?«

Orehek: »Take bolečine imam v želodcu.«

Zdravnik: »Za to vam ni treba nikakih zdravil. Kadar mene boli želodec, mi napravi žena gorke obkladke okoli trebuha, nato grem v posteljo in drugi dan je zopet dobro. Tako morete tudi vi napraviti.«

Orehek: »Ni slabo, ako res pomaga. — Kdaj pa ima vaša žena čas?«

* * *

Zakaj kapucini tobak šnofajo? Zato, ker imajo nos dol obrnjen, če bi ga imeli pokonci, bi ga notri stresali.

* * *

Kmet iz Senčurja pride v Vele-sovo. Velešovčan je ravno belil svojo hišo.

Senčurec: »S čim pa belite pri vas?«

Velešovčan: »Z apnom!«

Senčurec: »Pri nas pa z mastjo!«

* * *

Ali pridejo tudi ženske v nebesa? »Ženske ne pridejo v nebesa,« reče župnik v pridigi. Da bi se odpovedal tej krivi veri, pozovejo ga k škofu. V razgovoru pa se župnik sklicuje na sv. pismo, kjer se čita v skrivnem razodetju sv. Janeza: »In bilo je v nebesih kake pol ure vse tiho.« »Kako bi bilo to mogoče, če bi bile tudi ženske v nebesih,« pravi župnik.

* * *

A tako! Župnik je pridigal v cerkvi posebno proti pijančevanju. Ko je bil opoldne pri obedu pri grajščaku in je že zagrabil za četrto steklenico šampanjca, ga prekine gospodar, ki je bil tudi pri pridigi: »Visokočastiti ste tako oistro grmeli danes zjutraj proti pijančevanju in sedaj?« — »I no, gospod grof,« odvrne duhovnik, »če bi imeli vi danes takega mačka, bi tudi vi zabavljali čez pijančevanje!«

Narodni gospodar.

Naša dolenska konjereja.

Malo krajev je v Sloveniji, ki bi bili tako bogati na konjih, kakor so ravno Št. Jernej in druge občine v njegovem okolišu. Saj je pa tudi ravno tu nekdanja kranjska konjereja doma. In ko je bila ta konjereja na svojem višku, je prišla svetovna vojna, ki je ž njó kar pomedla. Nastale so nove razmere. Bilo je treba najprvo to v razvalinah se nahajajočo konjerejo obnoviti. Gledala se je namreč v teh pokrajinah lahka žlahtna anglo-arabska pasma in posamezni posestniki, ki so bili dobri konjereji, so imeli že kar svoje stare rodove. Vojni erar je dajal žlahtne kobile posestnikom za dobo šest let v rejo in po tej dobi je postala žlahtna kobila last posestnika. Med tem pa je posestniku vrgla že nekaj žrebet, za katere je posestnik prejel zopet od erarja leppe novce, ali pa jih je drugače dobro prodal, ako je erar odklonil nakup. Vrh tega so prihajale letno vojaške komisije, ki so odkupile posestnikom dobre konje za dober denar. Radi tega ni bilo v teh krajih čuti o krizi v konjereji in ni bilo mislim niti enega posestnika konjereja, ki bi bil mislil na to, da bi v slučaju nesreče kupil težko mrzlokrvno kobilo, temveč je ostal pri reji lahke žlahtne pasme. Posamezni konjereji so si radi tega precej opomogli. Po svetovni vojni pa je postalo precej drugače. Vojna uprava ne izdaje več žlahtnih kobil v rejo konjerejem in ne kupuje lepih žrebet od njih. Vojaške komisije ne prihajajo več v Št. Jernej kupovat konje za vojsko. Raje jih kupujejo od različnih prekupcev po mestih, kamor oddaljen konjerejec bolj redko pripelje svoje plemenske konje na prodaj. Prekupci jih pa poceni nakupijo na podeželskih sejnih in jih za drag denar prodajo po mestih vojaškim komisijam. Kmetje pa rede svoje konje naprej in se ubijajo z vprašanji, kako bi svoje dobre konje za boljši denar prodali, in kako bi si izboljšali svojo na novo ustvarjajočo pasmo. Državna žrebčarna se v zvezi z konjerejskim društvom trudi, da da za te kraje najboljše žrebce. Vendar je bilo navzlic temu že mnogo konjerejcev obupalo in skoraj vsak trdi že, da se mu ne splača rediti žlahtno pasmo, katere katere ne more prodati za zaslužen denar, pač pa vsakdo lahko proda mrzlokrvnega konja za neprimerno boljši denar. Tako se je precej konjerejcev podalo v zadnjih letih na pot. Toda mnogi konjereji so vseeno vztrajno vzdržali na začrtani poti vzgoje lahke žlahtne pasme. Morali bi pač videti, kako so hoteli izpraševati in prijavljati svoje žlahtne konje, ko se je razglasilo, da namerava vojna uprava priti kupovat konje v Št. Jernej. To je bilo upanja in veselja.

Saj pa tudi ni čudno, kajti čujte v jeseni 1925 so bila posamezna osem mesecev stara od lipicanskih kobil in žrebca ameriškega dirkača prodana za reci in piši: tristosedemdeset pet dinarjev, da celo za 300 dinarjev na sejmu. In lepega triletnega konja čistega lipicanca, porabnega za vsako delo, kakor tudi za dirko je prodal tedaj posestnik za 3750 Din, torej zelo poceni. In pri vsem tem žalostnem stanju ni bilo od nikjer pomoči. Denarna kriza se je pa še celo stopnjevala. Le kakor omenjeno je poskusila državna žrebčarna, ki je bila tedaj sama v stiski, pomagati na ta način, da je izročila ameriškega dirkača Danko 12 v privatno rejo. S tem je hotela vmešati med anglo-arabsko kri še dirkaško, ki se je dosedaj pri pazljivi vzgoji žrebet sijajno obnesla. Kako se bode obnesla ta kri na dirkališču, se pa pokaže letos, na konjski dirki dne 29. junija, to je na praznik Sv. Petra in Pavla. To prej omenjeno krizo so pa le porabili za sebe posamezni brezvestneži, ter so svoje ne-licencovane žrebce, ki so imeli po več ali manj podedovanih napak, pridno pripuščali za konkurenčno ceno različnim posestnikom, ki so si na ta način popolnoma pokvarili svoj konjerejski sloves in svojo konjsko pasmo. Je pač to zelo sramotno za one posestnike, ki nočejo uvideti te svoje napake. Zato bodo pa sami občutili posledice na svojem zarodu, ki bode izviral od teh žrebcev pokvarjencev. Le dirkalno društvo je skušalo s svojimi prireditvami obdržati sloves te konjereje in njegovi funkcionarji so vsestransko naperili svoje moči in pregovarjali posestnike, da so vsaj oni, ki so jih ubogali, ostali pri svoji čisti pasmi. Nekatere od teh čistih konj je bilo videti tudi na velesejski razstavi v Ljubljani, eno kobilo, med njimi celo tako, ki ni bila niti za drag denar na prodaj. In takim konjerejem vsa čast, ki hočejo svojo prav čisto kri doma obdržati in jo stopnjevaje še poboljšavati, odprodajati pa le slabše. S ponosom lahko pokažejo svoje konje vsakemu tujcu in kadar bodo imeli svojo hišo polno diplom v okvirju na stenah, bodo s ponosom tudi tja vodili tujca, ki se bode čudil najti take stvari pod slamnatim krovom.

Potrebno pa je tudi pri tej priliki omeniti eno dejstvo, ki kvari več ali manj konjerejo. Največ vasi ob reki Krki ima svoje skupne, še nerazdeljene pašnike, ki pa so vsi brez izjeme radi precej nizke lege močvirni. So pa to jako veliki kompleksi zemlje, nekateri od njih celo nad 100 orlov veliki (n. pr. Drama-Mihovca). Na teh pašnikih se pase že v zgodnjih vsakdanjih urah živina, to se pravi bolj sprehaja, nego pase, kajti kar je močvirnega, je vdrto od kopit in parkljev, ker se živina na nekaterih

krajih vdira prav do trebuha, po nekaterih mestih, kjer so pa tla suha, pa trava nima časa zrasti, ker jo živina sproti popase. Sicer pa tudi ni čudno, ker se ne pase po nikakem sistemu, temveč je živina običajno več ali manj preko celega pašnika raztepena. Preko pašnika se razliva vrhutega voda potoka, ali pa studenca. Konji hodijo oziroma se vdirajo v to močvirje po celi dan, kopitni rog se razmehta, zemlja se tlači v sredo kopita in razteguje razmehtan rog in končna posledica teh pašnikov za konje so široka in na podplatu ploska kopita. In posestniki. Ne pomaga nič! Naj se jim še toliko govori o nevarnosti teh močvirnih pašnikov za konje, a kaj šele za govedo (saj je v zimi od 1924 do 1925 v vaseh, ki pasejo svoja goveda na teh pašnikih, poginilo ali bilo zasilno zaklano nad 30 komadov krav vsled »sajevca«, ki ni tu ničesar drugega kakor metiljavost). Predlogi, da bi posestniki, ki so upravičenci teh pašnikov iste na združni način kanalizirali in tako osušili ter nato uvedli parcelirano pašnjo, so zaman. Vsak reče: Ako je bilo dobro za živino mojih prednikov, pa bo še sedaj! Okužba teh pašnikov po inficiranih poljih je pa že tako daleč napredovala, da so mi posestniki travnikov, ležečih pri Sv. Jakobu pravili, da so pri košnji že lansko leto tako na polzevih hišicah škripale kose, kakor da bi po pesku kosili. Radi tega bi bila nujno potrebna osušitev teh pašnikov, kakor tudi travnikov, k čemur bi v veliki meri pripomogla tudi temeljita regulacija Krke in odprava vseh mlinov in žag, ki leže v bližini Krke in s svojimi napravami zadržujejo normalni odtok vode potokov v Krko. To so tudi glavna gospodarska vprašanja posestnikov v posredni ali neposredni bližini Krke, čijih izvršitev bi temeljito izboljšala njih gospodarsko stanje. Pridejo nalivi, Krka naraste in poplavi vso okolico, odnese ob košnji vso pokošeno krmo, zablati vse poljske pridelke in ako ne odnese, pa ostanejo isti še dalj časa v vodi, ker ni pravilnega odtoka vode v Krko.

Ob takih prilikah, ko je vse kakor zakleto proti konjereji, je pač tudi težko delo za njen napredek. Le Dirkalno društvo skuša s svojimi prireditvami privabiti kupce dobrih konj. Zato pa tudi skuša izpopolnjevati svoje dirke s stalnim povečanjem daril in moderniziranjem dirk samih na sebi. Dosedaj je bil običaj, da so konji dirkali v poljubnih vzceh. Da je imel konj radi tega, ko je dirkal na s travo poraslem dirkališču dosti za peljat, je razumljivo in se radi tega tudi ni čuditi, da so posamezni konjereji radi tega smatrali dirko kot nekako mučenje konj. Pokazalo se je pa tudi, da konji radi tega ne dosežejo one hitrosti, katero se je sicer pričakovalo. Društvo je čakalo, da si bodo

dirkači sami nabavili dirkalne vozičke. Končno pa je le uvedilo, da mora samo načeti tudi to vprašanje. Zato je letos z velikimi žrtvami samo kupilo najmodernejše ameriške dirkalne vozičke, v katerih bodo konji vse drugače pokazali, kako znajo stopiti. Seveda bodo ti vozički dirkačem le proti primerni odškodnini na razpolago. S tako modernizirano dirko hoče društvo praznovati 60-letnico obstoja konjskih dirk v Št. Jerneju. Posestnikom pa bi bilo priporočati, da bi si vsaj oni, ki zmorejo sredstva, kupili sami take dirkalne vozičke in s tem olajšali vsaj gmotne izdatke društva, ki je navezano le na denarne podpore in ki se trudi za izboljšanje njih blagostanja in konjereje. — Dr. J. K.

* * *

Peronospora in oidium sta dve najhujši bolezní vinske trte. V zadnjem času se je počela peronospora v vinogradih že pojavljati in sledila jej bode v kratkem gotovo tudi plesnoba, ker je vlažno vreme za razvoj obeh bolezní izredno ugodno. Proti peronospori (paležu) moramo čimprej trte poškopiti v tretjič, če ne prej, na vsak način koj ko trta odcvete. Za to škropljenje vzemimo močnejšo, dvodstotno galico s primerno množino (2 in pol do 3 kg) ugašenega apna. Koliko apna je vzeti, doženemo najbolj zanesljivo s fenolfaleimovim preskusnim papirjem. Pri tem škropljenju poškopimo zlasti dobro tudi grozdčičke, kajti sedaj pride čas, ko začne peronospora napadati grozdje in tega se je pri letošnjem mokrem vremenu posebno bati. Liste škroplimo pa predvsem od spodnje strani, ker le od te strani peronospora list okuži. Da pa obvarujemo grozdje tudi proti plesnobi (oidiju), pridenimo škropivu na vsak hektoliter 150 do 200 gr (15—20 dkg) sulikola. Kakor kažejo domača in tuja poročila, učinkuje sulikol proti plesnobi jako dobro. Posebno letos pa je njegova vrednost tem večja, ker navadnega žvepla vsled hladnega in deževnega vremena z uspehom sploh rabiti ne moremo. Žvepleni prah, to je na najfinejšo moko zmleto žveplo, učinkuje proti plesnobi le tedaj, če je več dni prav vroče in suho vreme, takega vremena pa letos še nismo imeli. Bodimo torej oprezní in marljivi pri zatiranju peronospore in oidija, sicer nam pri letošnjem slabem vremenu preti katastrofa. — B. Skalicky, Grm, Novo mesto.

* * *

Velesejem in razstava v Osijeku. Od 11. do 26. septembra t. l. prireditelj gospodarski krog v Osijeku velesejem in razstavo. Razstava bo imela posebni oddelek za perutništvo, kunce, čebelarstvo, sadjarstvo in vinogradarstvo.

Zastonj v Ljubljano in domov

se pelje vsak, kdor kupi čevlje v naši detajlni prodaji na Dunajski cesti 23 (dvorišče), ker so cene toliko nižje.

Zastonj auto-vožnja od sejma v detajlno prodajo

vsem, ki kupijo čevlje v naši detajlni prodaji.

Razen tega pa še **nagrade** v vrednosti do 10.000 Din, katere se bodo razdelile na kupone po določeni kombinaciji. Shranite kupone! Berite časopis!

Cene izredno nizke!

Od 20 do 100 dinarjev **sandale** vsake velikosti. Čevlji najmodernejših modelov — razen tega najcenejši. **Ženske spange Standard** od 120 Din naprej! **Moški boks čevlji** od 160 Din naprej.

Poglejte najprvo cene pri konkurenci in potem pridite k nam.

Odprto od 6. zjutraj do 9. zvečer.

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX za dom, obrt in industrijo. — Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke. Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj **DUBIED**

Čevljarji pozor!

Prvo čevljarsko učilišče v Ljubljani otvori prirojevni teoretični in praktični tečaj za gg. mojstre in pomočnike. Sprejemajo se tudi vajenci, posebno sinovi gg. mojstrov v praktično in teoretično vežbo. Priglasbe se lahko tudi udeleženci z dežele. Pojasnila daje in prijave, pismene in ustne, sprejema oblastveno priznani strokovni učitelj in vodja tečaja K. Majc, Ljubljana VII., Celovška cesta št. 57.

Kolesa

najboljša in najcenejša samo pri

J. Gorec

Palača Ljubljanske kreditne banke.

PEUGEOT

svelovoznani AUTOMOBILI, MOTOCIKLI in BICIKLI znamke „lev“ ter

HARLEY DAVIDSON motocikli

po brezkonkurenčno nizkih cenah Oglejte si najnovejše modele na ljubljanskem velesejmu pav. G 284-290

Glavno zastopstvo:

O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridatek za kavo

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kalijeva sol, ka nit, thomsonova žilindri in prvostni Splitški Portland-cement vedno v „alugi“ po najugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

Najboljša in zato najcenejši kupite edino le pri

Josip Petelinc

pletanine, majce, volno, župne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, sediarje in šivilje

v Ljubljani ob vodi, blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko in malo!

Starejšega zanesljivega

hlapca

za razna dela pri gospodarstvu sprejme **Andrej Jursič**, trgovec in gostilničar Makole pri Pojčcanah.

Vajenca

za usnjarsko obrt sprejme takoj **Ivan Jeglič**, Grosuplje.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

V R T

Džamonja in drugovi
dr. z o. z., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najpienitejših vrstah in vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno okrasno grmovje in drevje imamo celo leto. Zahtevajte cenike.

Združene opekarne d.

Ljubljana

Miklošičeva cesta 13

prejeto

Vidic-Knez

tovarne na Viču in Brdu

našlje v poljudni usnici — takoj dobavno — najboljše praktične modele strešnikov z ene ali dveh nerezama kakor tudi bobrovcev (bar) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj pošto in posredno. Stiskani strešniki vedno v zalogi.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana

izdelujejo:

turbine, centrifugalne in batne sesalke (Garwens sesalke), stroje za obdelavanje lesa kakor jarmenike, cirkularne žage, skobelne stroje itd., kompletne naprave za mizarske delavnice in razne specialne stroje, mlinke naprave, vinske stiskalnice, transmisije, zvonove, vodne in perne armature, ognjegasne brizgalnice.